

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 40: -
Negyedévre 10: -
Egy hétre 3:40 -
Egyes szám ára 12 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felölös szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELÉVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 229. szám.

Hétfő, október 8.

A háboru hirei.

A tegnapi esti Wolf-jelentés.

Berlin, okt. 8. A Wolf-iroda jelentő vasárnap estéről:

Flandriában ma este Langemark és Zonnebeke között a tüzharc fokozódott.

A többi frontokon semmi különös.

Buvárhajó sikerek.

Berlin, okt. 8. A Wolf-iroda jelentő:

A buvárhajók újabb tizenháromezer tonnát sülyesztettek el.

Dünkirchen pusztulása.

Stockholm, okt. 8. Londoni hírek szerint huszonhetedikére virradóra Londonban óriási robbanás zajt hallottak, amely Dünkirchenből jött. Német repülő bombái egy benzínmagazinba csaptak és az egész iparnegyedet lánggyújtották, amitől felgyulladtak az angolok flandriai hadseregének municióraktárai. A kikötőben az összes vasúti dokkművek rombadöltek. A városban rettenetes pánik tört ki. A halottak és sebesültek óriási számát megállapítani nem lehet. Dünkirchen elpusztítása az angolok hadtápszolgálatát teljesen megzavarta.

Oroszország pénzügyi összeomlás előtt.

Stockholm, okt. 8. A lapok jelentik, hogy Oroszország pénzügyi összeomlás előtt áll. A pénzsajtógépek 55 millió rubelt sajtolnak naponként, ami még mindig nem elegendő. A gépek a nagy munkától annyira elhasználódtak, hogy amerikai gépekkel kellett pótolni. A papírrubel értéke husz kopekre szállott le.

Az előzetes orosz parlament.

Szentpétervár, okt. 8. Az előzetes parlament tegnap megalakult. Elnökké Cseidzét választották. Kimondták, hogy egyetlen kormány sem állhat meg az előzetes parlament bizalma nélkül.

Stockholm, okt. 8. A Djen szerint a maximálisták győzelme esete a külföldi diplomaták elhagyják Szentpétervért.

Szentpétervár, okt. 8. Valamennyi papirgyár munkásai strájkba léptek.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, okt. 8. Hivatalos jelentés.

Olasz harctér:

Az Isonzó mellett a tüzérségi tűz számos ponton erősebben feléledt és különösen a Bainsizza-Heiligengeist-fensíkon fokozódott jelentékenyen.

Gyalogsági harcokra csak egy helyütt került a sor, ahol olasz előretöréseket visszavertünk.

Egyébként sehol sincs esemény.

A vezérkar főnöke.

A németek partraszállanak Szentpétervárnál.

Szentpétervár, okt. 8. A Rjecs írja:

A tengerészeti miniszter jelentést kapott arról, hogy a németek partraszállási kísérlete Szentpétervár ellen küszöbön áll.

Általános vasutas sztrájk Oroszországban.

Szentpétervár, október 8. Délutáni telefonjelentés. Hivatalos.

Október 6-án a sztrájkoló vasutasok főbizottsága körtáviratot küldött szét, amely elrendeli, hogy az összes vonalakon október hetedikén éjjelkor megkezdődik az általános sztrájk.

A német politikai válság.

Berlin, okt. 8. Michaelis György dr. birodalmi kancellár tegnap este a nagy főhadiszállásra utazott, hogy a császárral és a főhadvezetőséggel a politikai válságról tanácskozzék.

Hétlőn reggel visszatér Berlinbe. Ha a többségi pártokkal nem tud megegyezni, lemond.

Helfferich államtitkár lemondása biztosra várható.

Az állami tisztviselők országos egyesületének közgyűlése.

Budapest, okt. 8. A régi képviselőház üléstermében mintegy ezerkötő száz állami tisztviselő részvételével nagy viharok közben zajlott le tegnap délután az állami tisztviselők országos egyesületének rendkívüli közgyűlése.

Kusinszki Viktor elnök bejelenti, hogy a napirend a husvéti közgyűlés határozatainak revíziója és a szolgálati pragmatika sürgetése. A husvéti közgyűlés óta a közszükségleti cikkek ára rohamosan emelkedett, méltányos tehát ha a tisztviselők módosítják kérelmüket.

Biró Benedek ismerteti a felterjesztés tervezetét és kéri, hogy a háborus segély 200—150 százalékban legyen megállapítva. A szolgálati pragmatikát sürgősen törvénybe kell iktatni.

Elek Gyula zajos tapsvihár közben követeli az országos kongresszus összehívását. Kifogásolja a miniszteriumok fogalmazói karának a működését. Az elnök rendre inti. Tomboló zajban bejelenti Elek, hogy állításait bizonyítani tudja. Javasolja, hogy a kongresszus sikertelensége esetén kívánóságait Ófelsége elé vigyék.

Benev Antal a hadtápterületi tisztviselők nyomoruságát eseteli. A beszerzési csoportok megalakítását és működésének megkezdését sürgeti. Beszéde alatt nagy lármá támadt, úgy hogy az elnök a közgyűlést felfüggeszti.

Hosszabb szünet után az erdélyi tisztviselőknek segítséget kér, mert elpusztulnak.

Sándor Ignác a beszerzési csoportok anomáliáit vázolja. A csoportok elnökeinek rekvirálási jogot kell adni.

Pálffy Gyula és Szilágyi József a radikális blokk intencióit fejtegetik. Nagy lármá közben megcáfolják, mintha a blokk tagjai beléptek volna a szocialista pártba. A polgári per megindítását javasolják az állam ellen a drágaság miatti különbözet megtérítése érdekében.

Kiss Roland indítványozza, hogy a szervezkedés legitim formáját kell megadni, ha a jogos követelések teljesítését keresztül akarjuk vinni.

Boross Géza iskolaigazgató felszólalása közben rettenetes zaj és eláll kiáltások hangzanak, mire az ülést felfüggesztik.

Az elnök képtelen rendet csinálni. Hosszu szünet után Boross a választójogi blokkról beszél.

A vihar újból kőr. Az ülést ismét felfüggesztik.

Szünet után Boross kijelenti: „Ne bolondítsanak bennünket tovább! Kényeret akarunk!”

Bücker Zoltán tiltakozik a személyi kérdések előtérbeállítása ellen. Követeli a létminiumot.

Szucs Erzsébet a nők egyenjogúsítását követeli.

Többek felszólalása után igen szenvedélyes viták alapján a közgyűlés határozatot fogadott el, melyben követeli a kettőszáz, százötven illetve száz százalékos háborus segély megadását és háromezer koronás létminiumot. Az iparcikkek maximálását, rekvirálását, teljhatalmu kormánybiztos-kiküldését, az árdíjazások megakadályozását, a nőtisztviselők egyenjogúsítását, a nyugdíjasok nyugdíjának emelését. Ha az összeülő parlament elé ilyen javaslatot nem terjesztenek be, a választmány 8 napon belül üljön össze az országos kongresszus összehívására.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, október 7.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

Keleti harcér:

Az ellenség Bukovinában a Szerethnél tegnap erős tűzvérségi előkészítés után támadott. Stonutynál tüzelésünkkel visszavertük, Vaschkontrnál pedig osztrák-magyar és német csapatok ellentámadással visszavertették.

Olasz harcér:

A Gabrielle szakaszon az olaszok tegnap csak részleges előretörésekre szorítkoztak, amelyek eredménytelenek maradtak. A Costabellán hegymászó osztagunk ellenséges árkokból 21 bersagliert hoztak magukkal.

Balkán harcér:

Nincs ujság.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, október 7.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér:

A harci tevékenység esőben és szélben ugyiszlán valamennyi hadseregnél csekély maradt. Flandriában Poelkapelle és Zandvoorde között a harcérét erős zavarótűz borította. Verdunnél a Maas keleti partján a tűztevékenység időnkint kiújult. Felderítő csatározások itt és több más szakaszon átmenetileg a tűz kölcsönös fokozását eredményezték.

Repülőink fényképfelvételei igazolják, hogy Dünkirchen vára ellen intézett bombatámadásaink több városrészben, különösen a kikötői építményekben, a magtárakban, a vasúti telepeken erős pusztításokat vittek véghez. Mindez bizonyára érzékenyen akadályozni fogja az angol utánpótlást.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Rigától északkeletre Dünaburnál és a Zbrucz mentén a tűzvérségek több helyen élénken harcoltak egymással.

József főherceg vezérezredes harcvonala: Bukovinában az oroszok páncélos gépkocsik felhasználásával megtámadták állásainkat St. Onufry és Waschkoucz mellett az ellenséget tüzelésünkkel visszaverttük, Waschkouczból pedig német és osztrák-magyar csapatok ellentámadása elűzte őket. Foglyok maradtak kezünkön.

Mackensen vezértábornagy hadserege: A Szereth alsó folyása mentén és Tulceánál a tűzvérség harci tevékenysége feléledt.

Macedon harcvonala:

Lényeges esemény nem volt.

Ludendorff.

Torontálvármegye őszi rendes közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybetskerekek, okt. 8.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 11 órakor tartotta dr. Steuer György főispán elnöklésével őszi rendes közgyűlést, amelyen a törvényhatósági bizottsági tagok szép számmal jelentek meg.

A közgyűlés tárgysorozatán szerepelt Tóba községének földvásárlási ügye. E körül hosszúra nyúló vita indult meg, amennyiben az állandó választmány javaslatával szemben Kardos Samu törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be, hogy a közgyűlés a bemutatott szerződéseket ne fogadja el. A tulajdonképeni vita az állandó választmány szombat délutáni ülésén folyt már le és ennek során már ott kialakult a vélemény, hogy a törvényhatósági bizottság Jankó Ágoston alispán javaslatára Tóba község ügyében annak idején az egyedül lehető és leghelyesebb módot választotta, amivel a község érdekeinek megvédése mellett az egyes községi lakosok érdekei is a leginkább voltak megvédhetők. Ehez a véleményhez csatlakozott a mai törvényhatósági bizottsági ülés is, amennyiben csaknem egyhangulag elfogadta az állandó választmány javaslatát.

A közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Miután az elnök főispán a közgyűlést megnyitotta, a tárgysorozat előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg Kozenkay Béla vármegyei árvaszékelnök, tb. árvaszéki elnök haláláról. Indítványára a törvényhatósági bizottság a családnak jegyzőkönyvi kivonatban részvételt fejezi ki.

A vármegye jövő évi költségvetése.

Ezután áttértek a napirendre tűzött ügyek tárgyalására. Ennek során Demkó István vm. másodfőjegyző ismertette a vármegye jövő évi költségvetést a közgyűlés egyhangulag magáévá tette.

Alispáni félévi jelentés.

A költségvetés elfogadása után Demkó másodfőjegyző bemutatja Jankó Ágoston alispán félévi jelentését a megye közállapotairól, amelyet a törvényhatóság egyhangulag tudomásul vesz és amelyet lapunk legközelebbi számában teljes szövegében közölni fogunk.

A többi ügyek.

Liptómege közönségének a csehek által Magyarország területi integritása ellen intézett támadás visszautasításáról szóló átiratával az állandó választmány véleménye alapján a közgyűlés kimondja, hogy bár távol áll tőle, hogy ezen akciót tulbecsülje, mégis hasonló szellemű feliratot intéz a kormányhoz.

Az anya- és csecsemővédelmi akció folyta-

tásakképen az egyes járásokban megalakítandó járási bizottságokba a törvényhatóság megválasztotta a tagokat.

Somogyvármegye felirata, amelyben a mezőgazdasági munkások fejadag felemelését kérelmezte a kormánytól és Tolnavármegye azonos szellemű felirata felett a közgyűlés napirendre tért, miután az ily kérdéseket lokálisan elbírálni nem lehet és a kormányrendeletek kiadásakor mindig az országos, az általános érdekek az irányadók, amelyet a részletek ismerete nélkül felülbírálni nem lehet.

Több kisebb jelentőségű tárgynak az állandó választmány javaslata alapján való változatlan elfogadása után következett

Tóba község földvásárlási ügye.

Az elnök dr. Steuer György főispán jelenti, hogy a szombat délután tartott állandó választmányi ülés ennek az ügynek előkészítésénél nem hozott végleges határozatot, hanem bizonyos iratok beszerzését határozta el. Ezek most rendelkezésre állanak és azért javasolja, hogy a közgyűlés alakuljon át állandó választmányá és erre az időre a közgyűlést felfüggeszti.

Menczer Lipót hangoztatja, hogy állandó választmánnyá alakulván, ennek a kérdésnek megvitásához csak az állandó választmány tagjai szólhatnak hozzá.

Várady Imre dr. szerint van már precedens arra nézve, hogy a törvényhatósági bizottság állandó választmánnyá alakulva, ezen a tárgyaláson, miután az nyilvános, a törvényhatósági bizottság tagjai is hozzászólhatnak és információt kérhetnek, csak nem szavazhatnak.

Jankó Ágoston alispán kifejti, hogy lehetséges, hogy a törvényhatósági bizottság valamely konkrét eset alkalmával ily határozatot hozott, de ez elvi jelentőséggel nem bír. A törvény külön elrendeli, hogy a közgyűlés tárgyai előbb az állandó választmány által tárgyalandók, hogy az állandó választmányba tagok választadók, ezek a tagok meg is vannak választva és bár a választmány gyűlései nyilvánosak, az ott tárgyalásra kerülő ügyekben más nem szólhat hozzá, mint az állandó választmány megválasztott tagjai. Nem fogadja el Várady Imre magyarázatát, mert ha az megállna, akkor semmi szükség sem lenne az állandó választmány külön megalkotására, akkor a törvényhatósági bizottságnak esetről-esetre jelenlevő tagjai képezhetnék mindenkor az állandó választmányt. A konkrét esetben nem ellenzi azonban, hogy a kérdéshez a törvényhatósági bizottság tagjai közül bárki is hozzászólhasson, mert ebben a fontos kérdésben nem szeretne kitérni semmiféle argumentum elől. Csak a tárgyalási technikában idézne elő ez komplikációkat és ezt elkerülendő kéri, hogy ragaszkodjunk a törvény intézkedéseibe.

Kardos Samu dr. hivatkozik az országgyűlésre, ahol a külön bizottsági tárgyalásokon bármely képviselő résztvehet, felszólalhat, indítványokat tehet, csak nem szavazhat. Szerinte itt is így kell felfogni a kérdést

Kéler Ákos dr. tisztifőügyész tiltakozik az ily értelmezés ellen.

Tullán Béla báró hosszájáruul az alispán véleményéhez és kimutatja, hogy a parlamentre való hivatkozás téves és itt nem lehet irányadó.

A törvényhatósági bizottság az alispán véleményét fogadja el.

Horváth Kálmán dr. tb. főjegyző előadja, hogy Tóba községe 1910-ben megvette Róbert pármái hercegtől 1100 hold földet holdankénti 1200 koronáért. A községnek a vételhez szükséges pénz 3 budapesti pénzintézet bocsájította rendelkezésére. A községnek mint teleknyvi tulajdonosnak ezeket a földeket értékesítenie kellett és akkor több esetben érteken alul adták haszonbérbe és általában véve észszerűtlen gazdálkodtan folytattak. Ezért is egyéb fizetési nehézségeket a törvényhatósági bizottság aközséget az anyagi romlástól megmen-tendő, a belügyminiszternél a községi képviselő-testület feloszlata iránt előterjesztést tett. Ez meg is történt 1915. szeptember havában. A három pénzintézet, minthogy a község fizetési kötelezettségének eleget nem tett, a pert meg-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Telefon 330.

Kedden, 1917. évi október hó 9-ikén két előadás: este fél 6 és fél 9 órakor, rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekisérlettel:

I K A R U S.

Dráma 4 felvonásban. A főszerepben; Lili Beck és Lars Hannsen.

Szerelmi mámor. Elsőrangú vigjáték 2 felvonásban. A főszerepben Teddy.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Kedden, okt. 9-én Szerdán, okt. 10-én
magyar filmszenzáció!

Mese az írógépről.

Szomaházy István regénye, 3 felvonásban
Főszereplők: Berky Lily, Kürthy György és
dr. Janovics Jenő.

A DÉMON.

Dráma 3 felvonásban.

Főszereplők: Lotte Neumann és Mia May.

— Előadások: 5 és fél 9 órákor. —

Előrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárak: Mérsékelt: páholyülés 80 f. I. hely
70 f. II. hely 60 f. III. hely 40 f.
Rendes: páholyülés 1-20 K. I. hely
1- K. II. hely 80 f. III. hely 50 f.

indította, a község ellen bírói zárlatot kért és az ingatlan zárgondnok által kezelésbe vettette. Ily körülmények között jött a Földbirtok és parcellázó bank azzal a javaslattal, hogy a törvényhatóság bizza meg, hogy az ingatlan a község érdekében eladja. A bank javaslatát az alispán a törvényhatóság elé terjesztette és ez felhatalmazást adott az alispánnak hogy nevezett bankkal tárgyalásokba bocsájtkozzék és ennek alapján a szóbanforgó ingatlan értékesítésén a törvényhatóság nevében a megbízást megadja. Ennek alapján a nyert megbízás folytán a bank hozzájárult a parcellázáshoz és elsősorban a tóbaiaknak ajánlotta fel megvételre az ingatlan. Így jutott 76 tóbai ember birtokába az ingatlan egy része s miután más tóbai ember nem jelentkezett, a bank pedig időhöz volt kötve, a hátralevő földet idegen községbeli vevőknek adta el.

A bank kötelezettségének eleget téve, most bemutatja a szóbanforgó szerződéseket és ezek alapján tekintettel az opciós levélre az alispán javaslata az, hogy az állandó választmány ajánlja a közgyűlésnek ezeket a szerződéseket változatlanul elfogadásra, továbbá javasolja, hogy miután azok az okok, amelyek Tóba község a képviselőtestületének feloszlását indokolták tették, ma már megszűntek, a törvényhatósági bizottság tegyen javaslatot a belügyminiszterhez, hogy ez a községi képviselőtestület megalakítása iránt intézkedjék.

Várady Imre dr. és Pollák Győző dr. felszólalása után az állandó választmány javaslata az, hogy a törvényhatósági bizottság a bemutatott szerződéseket, minthogy a bank a megbízás értelmében fogantatosította a birtokeladási műveletet, hagyja jóvá és a községi képviselőtestület újból való felállítására iránt tegyen előterjesztést a belügyminiszter.

Kardos Samu dr. bizottsági tag szólal fel elsőnek a kérdés törvényhatósági bizottsági tárgyalása során és mindenek előtt kijelenti, hogy ő a tóbaiak érdekében teljesen érdeklentül szólal fel. Azután meghajlik azok előtt az érvek előtt, amelyek szerint az adott körülmények között Jankó alispán és a törvényhatósági bizottság eljárta. Az állandó választmányban két ellentétes nézet alakult ki. Az egyik szerint a föld a községnek mint erkölcsi testületnek képezi tulajdonát, ezzel szemben ő azt állítja, hogy a kérdéses föld egy percig sem volt a község tulajdona. A 91 hold kihasított legelőn kívül a többi föld az egyes tóbai lakosok birtoka és telekkönyvön kívüli tulajdona volt. Épe ezért indítványozza, hogy a törvényhatósági bizottság a bemutatott összes szerződéstől a jóváhagyást tagadja meg, utasítsa az alispánt, hogy a parcellázó banknak adott megbízást vonja vissza és a földeknek egyelőre egy évi haszonbérbeadása után tegye meg az első készületeket, hogy az ingatlan az Altruistabank utján értékesíttessék.

Jankó Ágoston alispán felszólalásában csak azt az eljárást kívánja indokolni, amelyet a bizottság ebben a kérdésben tanusított. Hogy a hatóság és a törvényhatósági bizottság beleavatkozott Tóba község földgyeibe, ennek oka az volt, hogy a község adósságai évről-évre szaporodván, teljes tönkretétellel fenyegették a községet mint erkölcsi testületet, a községnek esője pedig csődje egyszersmind mind azoknak, akik ehhez a községhez tartoznak. Alaposan megfontoltak mindent, de nem lehet

tett más módot választani. Tény az, hogy Tóba község volt a tulajdonos, az ő nevére volt a birtok telekkönyvezve, tehát az adósságot is rajta keresték. A törvényhatóságnak eljárásában abból kellett kiindulni, ami a valóságban itt van, hogy t. i. nem az egyeseket fenyegette a veszély, hanem a községet, annak megmentésére pedig az volt az egyetlen mód, hogy ezeket az ingatlanokat úgy adjuk el, hogy a község adósság nélkül álljon itten. Azonkívül gondja volt a törvényhatósági bizottságnak arra is, hogy azok az emberek, akiknek jogosítványa a községgel szemben már megkezdődött, elsősorban részestüljenek ezeknek a földeknek tulajdonában. Az, hogy csak 76-an jelentkeztek a tóbaiak közül a földvásárlásra azt bizonyítja, hogy csak annyian voltak, akik lelkiismeretesen eleget tudtak tenni a fizetési kötelezettségnek. Jobban nem lehetett a tóbaiak érdekeit előmozdítani, mint módot nyújtani nekik arra, hogy földet vásárolhassanak. Ettől a lehetőségtől elzárva nem volt senki. A törvényhatóságnak nem maradt más választás a község megmentésére, mint amit tett, amiáltal elérhető, hogy a község adósságmentes marad. 91 hold legelőt kap és a tóbai aknak alkalom nyújtott a földvásárlásra. Ha elfogadná a közgyűlés Kardos bizottsági tag indítványát, csak bajt okozna vele. Nagyon szép ez az indítvány, de nem lehet végrehajtani, mert a hitelező pénzintézetek pert indítanának a község ellen. Ezért az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra.

Pollák Győző dr. szólal fel ezután és Kardos szavaival bizonyítja, hogy ő maga sem oly biztos benne, hogy a tóbai földek az egyesek tulajdonai voltak. A maga részéről megmarad amellett, ahogy ezt már az állandó választmányban is kifejtette, hogy a község és egyesek közt nem jöhet létre jogügylet a törvényhatóság hozzájárulása nélkül és így azok a földek nem képezhettek az egyesek tulajdonát. Indítványozza, hogy az alispáni javaslatot fogadja el a közgyűlés.

Várady Imre dr. Kardos indítványa mellett szólal fel, amire Tallian Béla báró reflektált és hangsúlyozza, hogy 7 hónapon át módjában lett volna minden egyes tóbaiak kifejezésre juttatni, hogy akar a földkekből. Őt az eset elbírálásul az vezet, törvényes volt-e a községi és törvh. határozat igen vagy nem, hátrányos volt a községre, egyesekre vagy az összességre. Márpedig ez hátrányos sem az egyesekre, sem a községre nem volt; a községet megmentette a tönkretételtől, az egyesek pedig 200 koronával olcsóbban vásárolhatták a földet mint mások. Ha nem akarjuk azt, hogy a megyei határozatokban a jövőben megrendüljön a bizalom, el kell fogadnunk az állandó választmány javaslatát.

Kardos Samu újabb felszólalására Jankó Ágoston alispán azzal válaszolt, hogy felszólította Eördögh Virgil tb. főszolgabíró, Tóba községének vagyonkezelőjét, hogy nyilatkozzék arról nyílt-e alkalmuk a tóbaiaknak a földvásárlásra, amire Eördögh Virgil részletesen ismertette a dolog historikumát.

Ezek után az elnöklő főispán feltette a kérdést, hogy a törvényhatósági bizottság az állandó választmány javaslatát, vagy Kardos dr. javaslatát fogadja-e el, amire a törvényhatósági bizottság az állandó választmány javaslatát tette magáévá.

A többi tárgysorozaton szereplő ügyeket a közgyűlés az állandó választmány javaslata szerint vita nélkül elfogadván, elnöklő főispán a közgyűlést berekesztette.

HIREK

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontál vármegye közigazgatási bizottság ma délután tartotta dr. Steuer György főispán elnöklésével október havi rendes ülését. Az ülésen résztvettek: Jankó Ágoston alispán, Majos Károly pénzügyigazgató, Kéler Ákos megyei főügyész, Watty Dezső árvaszéki elnök, dr. Haidegger Lajos megyei főorvos, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Várady Dezső és Cserei Gyula kir. tanfelügyelők, Azmann János kir. főállatorvos, dr. Gregersen Niels gazdasági felügyelő, dr. Dellimanics Lajos, Babits József, báró Hauser Károly, Dolleschell Lajos, ifj. dr. Dániel Pál, dr. Annau Ernő és dr. Pollák Győző bizottsági tagok, Farkas Vince és dr. Kamonszky Árpád előadók.

Az ülésen az egyes előadók megtették szo-

kásos havi jelentésüket, amelyekről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **Katonai kitüntetések.** Őfelsége a harmad osztályú katonai érdemkeresztet adományozta a kardokkal vitéz magatartásának elismerésül az ellenség előtt hősi halált halt *Wassermann* Rezső tart. hadnagynak, megparancsolta továbbá, hogy a legfelső dicsérő elismerés újlág tudtul adassék az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásának elismerésül *Lechner* Lajos főhadnagynak.

— **Esküvő.** *Szuchy* Árpád Salgótarjánról holnap d. u. 5 órákor tartja esküvőjét *Szölössy* Hildussal a zárdakápolnában.

— **A gazdasági részvénytársaság** ma délután tartotta alakuló gyűlését a Közgazdasági Bank székházában. Az alakuló közgyűlés lapunk zártakor még jart és arról holnap hozunk részletes tudósítást.

— **A jövedelem-, vagyon- és hadinyereségadó** kivételére vonatkozó kiszámítási javaslatokat a kir. pénzügyigazgatóság elkészítette s azokat már a napokban letárgyalás végett az adófelszólamlási bizottságok elé terjeszti. A javaslatok eredménye szerint javaslatba fog hozatni az egész vármegye területére nézve jövedelemadó címén 1.946,688 K, vagyonadó címén 1.727,214 K és hadinyereségadó címén 6.432,641 K, s így összesen 10.106,643 korona összeg. Az adófelszólamlási bizottságok Nagybecskereken, Nagyszentmiklóson, Nagyikindán és Zombolyán fognak működni. A pénzügyigazgatóság a tárgyalási sorrendet az adózók neveinek és a tárgyalás napjairak kitüntetésével a községekben előzetesen közzé fogja tétetni.

— **A temesvári Oltáregyesület új igazgatója.** Dr. *Glattfelder* Gyula megyéspüspök a temesvári Oltáregyesület igazgatójává *Folba* Rezső tábortanár, hadapródiskolai tanár helyébe *Magyar* Pál apátkanonokot nevezte ki.

— **Orvosi díjak emelése Nagybecskereken.** A helybeli orvosok f. hó 6-án értekezletet tartottak, amelyen a megváltozott viszonyokra és az általános nagy drágaságra való tekintettel az orvosi látogatási és rendelési díjakat a következő minimumban állapították meg: látogatási díj a beteg lakásán 6 korona; rendelés az orvos lakásán 5 és 4 korona; Consilium 20 korona. Műtétek s egyéb orvosi vizsgálatok és beavatkozások a belügyminiszteri díj-szabásnak megfelelőleg számíthatnak fel. A házi orvosi díjakat is azok kétszeresére emelték fel.

— **Egy nagyszerű esernyőtálmány.** Wunder Rezső, a „Pesti Lloyd” technikai munkatársa, W. 4283. szám alatt a Szabadalmi Hivataltól egy ujonnan feltalált esernyőre kapott szabadalmat. A nagyszerű tálmánynak az a rendkívüli előnye, hogy az esernyő teljesen összehajtható, nők a redikülbe is elhelyezhetik, sőt a derekukon lévő övre is kényelmesen ráakaszthatják, mely mint egy kis szusu izlésesen és egyszerűen simul a női ruhához. Sőt az esernyőt könnyű szerral pár perc alatt napernyővé is átléphet alakítani, amennyiben a szövet tetszés szerint mindig felcserélhető más minőséggel. Ebből kifolyólag az az előnye is megvan, hogy hosszú évekig eltart s mindig új és tiszta marad. A párját ritkító nagyszerű és praktikus tálmány országsszerte feltűnést keltett s az engedély alapján máris folytak gyártása körül a munkálatok.

— **A Városi Moziban** holnap, kedden kitűnő Nordisk drámát mutatunk be „Ikarus” címmel. Kísérő darabként a „Szerelmi mámor” című mulattató vigjáték szerepel a műsoron.

— **Októbernek elsején** be kell vonulnia mindenkinek, férfiak és asszonyoknak, öregnek és gyerekeknek egyaránt a Képes Ujság előfizetőinek és olvasóinak hatalmas táborába. Mert a Képes Ujság a legértelmesebb, legszenciósebb és mégis legolcsóbb mélynyomású képes hetilap. Minden számban 100 korona készpénzzel díjazott rejtvenypályázat. Az október 1-én belépő előfizetők teljesen ingyen kapják a Képes Ujság szenzációs naptárát az 1918. évre, melynek bolti ára 2 korona. A Képes Ujság előfizetési ára egy negyed évre 5 korona. A Képes Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut 78. sz. alatt van.

A KISVAROS

A toll.

Öreg pajtás, régi cimborá, jóban és rosszban hűséges segítőtlárs, rólad szól ez a dicséret írás, mert megérdemled. Amikor még egészen fiatal volt a szívem és az élet csókjától hangosabban dobogott: ami lassan gomolygó álom bennem életre kelt, neked árultam el, egészen csak te értetted meg és rálehelted a fehér papírra, hogy gyöngye mosolygással ott aludja örök álmát. Veled faragsáltam kerekre sok makrancos gondolatot, amelyek kikiváncsoltak a lelkemből, ki tudja, mi célból? Sokszor úgy érzem, hogy nem is magamért vagyok, hanem holmi távolról jött érzésekért, amelyek esőndesen kopognak a szívemen keresztül mennek rajta, elérkeznek te hozzád s te hűségesen elringatod őket a néma papíron, talán azért, hogy zaklatott szívemet többé ne háborítsák. Öreg tollam, te vagy a legjobb barátom!

De hűséges barátod vagyok én is, mert elárultam neked minden titkomat s mert nem volt örömem s mert nem tépett fájdalom, amelyet ne ismernél. Amikor nevető szemmel néztem a nőt, aki mind, mind istennek leánya: a lelkendezésemet, a lángolásoimat, az én daloló ujjongásomat te tudtad meg legelőbb. Ráborul a lelkemre a szerelem csodás hatalma, egy éjszaka alatt muzsikáló hárfá lett a szívem, nem szóltam róla senkinek, becsukott ajkamat édes dalok ostromlására sem nyitottam ki, de te tudtad, hogy dalokban virult ki a szívem s el nem árultál engem soha, habár vallomásom már benned is égett és lelkendezett. Ha szépet látott a szemem, rád gondolt s amikor az élet fekete gyászszal takarta be a lelkemet, neked sugtam meg, hogy könnyektől vagyok harmatos. Öröm idején rózsát kerestünk a szívemben s gyász idején fekete gyöngyszem után kutattunk. Mi ketten, öreg tollam, hűséges pajtásom.

Megismertem az emberek szemét, a léleknek ezt a kivilágított állomását, ahová a szívből befut a gondolat és ahová hűséges meleg szembe az én vallomásomat is küldeném, hogy egy idegen szívbe érezzék. De sokszor féltem e kísértetiesen világitott állomástól, féltem az ismeretlen uttól a szemtől a szivig. Féltem attól, hogy sóhajdos dalom szív-sziklába ütözik, az én gyöngéd, pihegő dalom, amelyet talán még egy mosoly is meg tud ölni. Ekkor a dalom te benned halt el, benned foszlott széjjel sok kerengő gondolatom, sok lángoló tervem benned fagyott meg, te benned, hideg acéltoll, akinek melegségét csak én tudtam megérezni. A nagyváros forgatagában s a kisváros hosszú csöndjében be sokszor kerestem dobogó emberszívek között egyetlen fészket, amelybe röpi vágyó érzés-fiókat csak egy éjszakára elhelyezhetnék. S ha nem találtam, rád bízam érzést és gondolatot s te őrizted és dajkáltad, amíg nagyra nem nőttek, vagy utól nem érte őket a halál. Óh a kisvárosban sok gondolat és sok érzés pusztul el időnek előtte, mert hosszú és szomorú a kisvárosi ősz és a léptünk sok sárga gondolat-avaron visz keresztül. S a kisvárosi lélekben sorra ellobognak a világitó lángok, gyönyörű élet-tüzek, amelyeknek elmulásán sirni és zokogni kellene, mert ami utánuk megmarad: a látás képzelet nélkül, a gondolat szárny nélkül, a vér forróság nélkül, a szegény, kifosztott emberi lélek. Öreg tollam, hűséges pajtásom, be sokszor éreztük kisvárosi ősznek csöndes kora alkonyát!

Sokszor megalkottam gondolatban az embert s igyekeztem beléje lelket fujni, hogy gyönyörködjem a járásában, cselekvésében, mámorában és gyönyörködjem — mily bűnös indulat — a fájdalmában is. Volt, aki hamar összeomlott és a szegény fantom pora s hamuja még most is lelkemen fekszik. De volt, aki elevenen bennem él ma is; sokszor az egyedüllet csöndes perceiben, nagy titokban,

kinyitom a lelkem bűvös palackját és kiszáll belőle az elvarázsolt ember s mi köszöntjük egymást, mint régi ismerősök, talán úgy, ahogy apa és gyermeke köszönti egymást. Láthatatlan tollal irtam ez embert vagy asszonyt a képzeletem papírjára, féltettem és őriztem, és sokszor tanácskoztam veled; öreg tollam, régi cimborám, vajjon a szívem melegéből merjük-e utra bocsátani az igazi napvilág felé? S amikor belső láztól reszkető kézzel végigvezetlek a fehér papíron, áhitattal néztem a kezemet, mely szent, szűz talajon a gondolat bárázdait huzza végig.

Ugy érzem, hogy mi ketten már el nem válnunk sohasem. Mert ember és asszony képe ma is visszaverődik a szívemben, mert a gondolatom ma is téged keres lázasan s mert érzéseim könnyű fecskéi ma is úgy vágyódnak ki a lelkemből, mint egykori tavaszok napsütése idején. Ha majd egykor összetörsz a kezemben, halkán dobogó szívemnek megsugom, hogy elég volt. Öreg tollam, régi cimborám, mi ketten egyszerre halunk meg.

— odi.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szabó Vilma

és

Gilde Vendel

városi zeneiskolai tanár

jegyesek

Felsőmuzslya

Nagybecskerek

1917 október 7.

(Minden külön értesítés helyett.)

Beocsini

portland-cementet

raktáron tart

Osvald Pál Nagybecskerek,

— Écskai-utca. —

864

Pezsgődugót

használt, nem

műparafából,

sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvételt 1-10 K darabonként, használt palackdugót 22 K kg-ként. — Uj dugókra csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf parafadugógyára

Budapest, Nefelejts-utca 15.

= Gyárosok figyelmébe! =

„IGNIARIS“ szénelem

szabadalmazott lángélesztő-szer használata által

a fél szénmennyiség takarítható meg!

Az „Igniaris“ vízben felolvadva a szénre locsolandó. Ezáltal nemcsak a jó kőszén, hanem kősz, barnaszén, lignit, turfa stb. fűtőanyag

kazánfűtésre mint kemence-

hevítésre válik alkalmassá.

BARDÓCZ és TÁRSA

BUDAPEST,

V., Honvéd-utca 38.

Nincsen salak, nincs többé fekete füst. Az „Igniaris“ használata a kazán falaira semmiféle káros hatással nincs. Egy vágon szén impregnálásához 2500 gramm Igniaris szükséges, ára:

100 korona.

Ennél kevesebbet nem szállítunk.

Prospektust készséggel küldünk!

A többek között a cs. és kir. osztrák Közélemezési Hivatal az 1917-18. évi fűtési évrada nagyobb mennyiségű „Igniaris“-sal látta el magát, mert bebizonyosodott, hogy az „Igniaris“ használata által a fűtőanyag elégsége egyenletesebbé vált, jelentősen magasabb hőfejlesztést és állandóan izzó paraszat tartott.

Vidéki képviselők kerestetnek!

Kiadó: Pleits Fer. Pál

Egy megbízható

859

raktárnok

kerestelik mielőbbi felvételre

Steinitzer Géza

szénirodájában Nagybecskereken.

A nagybecskereki határban fekvő

9 hold szántóföldem

ebből $\frac{1}{4}$ hold szőlőkert, a rajta épült 9-öl hosszú házzal öökáron

eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál

Kirtvánszky Gajos

ko:csmárosnál, Nagybecskerek

Rudolf-part 531.

60 hektoliter

bortermés

egészben vagy hektoliterenként

azonnal eladó.

Bővebbet

KONKOVY SAMU

Melencei-utca 11.

280 dbb bárány,

párjainak súlya 65 kg, kg-ként á K 4-20 eladó.

Bővebb felvilágosítást ad:

Kocsis E.

férfiszabó

az Erzsébet-híd mellett.

857